

Turbuly Lilla

A világ avatása óta

Ajánló Sipos László Herkules sarok – avagy egy szobor élete című drámája elé

Sipos László még 23 éves sincs, de máris elmondható róla, hogy eddigi élete felét a színház töltötte ki. Jó helyre született: Celldömölkre. Ott működik ugyanis a Soltis Lajos Színház, színházi életünk különleges gyöngyszeme, ahol a független, az amatőr és a kőszínházi színjátszás jól működő ötvözetét hozták létre. Ahol már iskoláskortól színiiskolával várják a gyerekeket, akik felnőve gyakran maradnak ott a színház környékén, akkor is, ha mellette más foglalkozást választanak. Sipos László azonban, miután színiiskolásként bekapcsolódott a Soltis életébe, nem akart más foglalkozást. Volt ugyan néhány kitérője, míg (negyedszerre) felvették a Színház- és Filmművészeti Egyetemre: belekóstolt a képi ábrázolás szakba a szombathelyi egyetemen, volt benzinkutas és hot-dog séf Walesben, írt verseket, fellépett slam poetry esteken. A művészeti ágak közül azonban az első számú szerelme a színház maradt. Jelenleg másodéves színészhallgató Máté Gábor és Székely Kriszta osztályában.

A *Herkules sarok – avagy egy szobor élete* című drámáját 2017 tavaszán, a Soltis Lajos Színház által szervezett Ezerlátó Fesztiválon hallottam először, felolvasószínházi formában, a szerző és Horváth Nóra előadásában. Különdíjat kapott érte. Emlékszem, Horváth Kristóf, aki maga is színész, emellett pedig Színész Bob néven az egyik leghíresebb slammer, azt mondta az előadás után, hogy Sipos László feltalált valami egészen egyedit, a slam színházat. Valóban, az előadásnak megvolt az a friss sodrása, ereje, lüktetése, ami a jó slam ismertetőjegye is.

Az anyag pedig, élő organizmus módjára, a bemutató és a későbbi előadások tapasztalatai alapján tovább formálódott, finomodott. Nem csoda, hiszen színész írta, aki egyben első előadója és színpadra állítója saját szövegének. Ahogy egy előadás sem a bemutatón futja a legjobb formáját, folyamatosan érik, alakul, Sipos László szerzőként sem tette ki a végső pontot a darab végére. Az általam olvasottak közül a most közölt a harmadik változat – de már az elsőt is érződött, hogy a szó szoros értelmében *színpadi szerző* műve, aki előadásban, színészi alakításban is gondolkodik. Sipos László olyan szerző azonban, akit olvasni is jó.

A *Herkules sarok* egy sajátos Pygmalion-történet. Egy szobrász – a Mester -, miután a házassága és ezzel férfiúi önbizalma is összeomlott, megbízást kap, hogy készítse el a férfiero antik szimbóluma, Héraklész szobrát egy kis, tiszántúli város főterére, a hős nevét viselő Herkules sarokra. A Mester monológjában végigkísérhetjük az alkotás folyamatát, egészen a szobor megszületéséig. Azt a folyamatot, amelynek során „kiválik a művészből egy rész, és a szobor lelkesül”. A „fogantatás” és a „születés” után aztán elkezdődik a szobor önálló élete. A szoboravatás pillanata számára a világ avatása, mert a külvilágot csak a saját világán keresztül képes szemlélni, mi több, teljes egészében a saját tulajdonának érzi azt.

Figyelemre méltó az a kinevetés mellett sem bántó, inkább együtt érző humor és ironia, amellyel Sipos László ezt a diadalmas önhittséget, a „minden az enyém, minden értem van” magabiztosságát leírja: „A tömeg lassan elvonul. De semmi gond, megengedtem nekik. Áh, de csodás az élet! Hmmm, és most mit csináljak? Bármit megtehetek. Minden az enyém. A

kis patkányméretű kutyát sétáltató néni alzheimerre is az enyém. Meg a nagy, sárga templom harangjaiból áradó hang, meg a zöldséges bácsi hóna alól áradó bűz is. Minden!...”

A rajta kívül létező valóságra és ezzel együtt a kiszolgáltatottságára való rádöbbenés („A férfiasság szimbólumának készültem, erre nem csak az emberek, de a galambok is leszarnak.”), a „puhák” meg-megújuló, megalázó „tapogatása” után aztán jön egy fontos találkozás, egy érintés, és ezzel a drámán belül egy második Pygmalion-történet. A világot saját avatásától számoló, önmaga körül forgó szobor életében valaki más lesz a főszereplő. Egy kislány felnövekedését kíséri végig, egy „picipuha” változtatja meg, teszi érző lénné.

A dráma szerkezete is követi ezt a váltást: eddig monodrámaként olvashatjuk-hallhatjuk a Mester, majd a Szobor gondolatait, innentől dialógusok következnek, egészen a záró monológig.

Ahogy a címben szerepel, a *Herkules sarok* egy szobor életéről szól. De legalább annyira igaz az is, hogy az élet „szobra”, az élet metaforája egy sajátos, külső szemszögből. Miként a jelenetcímek is rögzítik, a fogantatástól a születésen és a nagy találkozásokon keresztül a lepárlásig, vagyis az emlékké válásig. Sipos László a fiatal szerzők bátorságával vágott bele a rémisztően nagy feladatba, hogy életről, időről, változásról és elmúlásról írjon, és nem tört bele a bicskája. Köszönhetően a választott nézőpontnak és annak az egyedi hangnak, annak az apró részleteket is rögzítő figyelemnek, ami a dráma sajátja. Megszeretteti ezt a szobor Héraklész és az életét megváltoztató Lányt. Érzélgősség nélkül, érzékenységgel puhítja meg az olvasó szívét is. Nem kell elhinni, hogy így van, inkább olvassák el a drámát, aztán nézzék is meg a szerző előadásában!

Egon Schiele: Házsorok Krumlovban, ceruza

